

salesiánský magazín

5 2012

**VĚRNOST A POSLUŠNOST –
ROZHOVOR S VĚROU VORLOVOU
A ALENKOU VOJTKOVOU**

VYCHOVÁVEJ JAKO DON BOSCO

Václav Jiráček knězem

obsah

úvodník str. 3

podzim v havířovském klubu str. 4–5

rozhovor str. 6–9

salesiánky Alenka a Věra

letní filmy z Aera str. 10

knížní novinky str. 11

vychovávej jako D. Bosco str. 12

oslavy narozenin Dona Boska str. 13

z vašich dopisů str. 14–16

kde víra mění pohled na život str. 17

misie str. 18–21

na Slovensku se našel originál dopisu Dona Boska str. 22

křížovka o ceny str. 23

zajímavosti ze života církve, ze světa, misie str. 24–25

blahopřejeme str. 26

Slovo redakce

Milí čtenáři a milé čtenářky, dušičky jsou časem rozjímavým, který vybízí k usebrání. Jako děti jsme chodili s tátou na hřbitov ve Veselí nad Moravou, který je blízko nádražního depa a dodnes ho mám spojen s vůní lokomotiv, s kárkou, na které jsme si vezli lopatu, smeták, smetáček a lopatku, hadr, svíčky, sirky a někdy i motyčku. Jednou táta nenašel hrob své matky – překopali mu ho, protože za něj nezaplatil. Jeho táta Jakub snad hrob ani nikdy neměl, znal jsem jen jednu jeho fotku z rodinného alba. Jednou jsme přišli na hřbitov docela pozdě navečer, poprchalo, byla zima a táta něco doma nebo v garáži zapomněl, tak mě nechal na hřbitově a šel to přinést. Myslel jsem, že tam umřu! Byl jsem tam sám u hrobu našeho dědy z máminy strany snad hodinu, promrzlý tak, že jsem nebyl s to ani zapálit svíčku. Nevím, kde se táta tehdy zatoulal, ale dodnes vím, že to byl zároveň dobrý čas na rozjímání: přemýšlel jsem o osmi letech kamarádovi, kterého před časem přejelo auto, když jsme se honili na sídlišti Hutník na kolech. O synu paní učitelky Janíčkové, který zahynul na kajaku, když narazil na kameny v zákrutu řeky Moravy, tam, kde začíná městský park. Vzpomínal jsem na pohřeb dědy Kytlici, na vůni kadidla před kostelem Panny Marie a průvod přes celé město v čele s křížkem a ministranty. Kam se ti lidé podělili? Vždyť tady ještě вчера byli! Do kostela jsme s rodinou nechodili, tak jsem si představoval to místo na druhé straně po svém: velký přijímací sál, kde doktor Hojač a Hájek (mí dětští lékaři) přijímají nebožtíky, oba se stetoskopem, a říkají: „Tak co vás bolí, přátelé!“ – „Už nic,“ říkají zesnulí, a zabírají svá předem daná místa. Dnes už vím, že nás tam čekají jiní přátelé...

Zdeněk Jančařík

Vydavatel:

Salesiánská provincie Praha
Kobyliské nám. 1, 182 00 Praha 6
tel.: 283 029 111, www.sdb.cz
Bankovní spojení: 168 44 021/0100, variabilní symbol 62

Redakce:

šéfredaktor: P. Zdeněk Jančařík, SDB
redaktor: Jiří Kučera
sazba: Miroslav Palíšek, SDB
návrh obálky a grafická úprava: Martina Mončeková
adresa: Kobyliské nám. 1, 182 00 Praha 6,
tel.: 283 029 216, 283 029 218, e-mail: magazin@sdb.cz

Tisk Rentis, s. r. o.
MČ 47 465, ISSN 1214-5262, MK ČR 5673

Drazí přátelé a dobrodinci

Přijměte naše srdečné poděkování za velkorysou podporu salesiánských aktivit. Díky vašim darům můžeme uskutečňovat své poslání naplno a s odpovídajícím zázemím.

S vaší pomocí a díky vaší štědrosti jsme například dokončili stavbu skladu a prodejnu knih v areálu nakladatelství Portál, hřiště v Ostravě a stavbu výtahu ve Fryštáku.

Naše přítomnost mezi mladými lidmi nám dává příležitost zpřístupnit jim evangelní hodnoty. Především ukázat mladým podstatu a smysl života, který spočívá v životě s Bohem. Zvláště naše působení mezi znevýhodněnými, méně přizpůsobivými lidmi je velmi náročné, ale věříme, že požehnané. Když pomáháme mladým lidem v jejich růstu a zralosti, pracujeme tím ve prospěch celé společnosti, která si více všíká společného dobra. Respektujeme hodnotu každé osoby a společně dobro budujeme na kritériích spravedlnosti, rovnosti a nestrannosti.

S obdivem konstatujeme, že je značný počet lidí, kteří viditelnými obětmi podporují salesiánské dílo. Mnoho darů nepřichází od zámožných, ale od těch, kteří pravidelně nebo občas dávají vlastní příspěvek, aby nás povzbudili a podpořili. Víme i o dárcích, kteří dávají ze svého skromného rozpočtu. To nás zavazuje, abychom dobře a zodpovědně využili všech prostředků pro naše hlavní poslání.

Abychom mohli být i nadále užiteční, potřebujeme pomoc a velkorysost mnoha lidí dobré vůle. Proto se opět na vás obrácíme s prosbou o pomoc na financování salesiánského díla.

O co konkrétně prosíme?

Především o duchovní pomoc ve formě modlitby a obětování těžkostí nebo nemocí za spásu mladých. Tato forma má cenu zlata. Takto spojení v modlitbě budeme disponovanější vykonat více dobra pro výchovnou i duchovní službu mladým lidem.

Z pohledu materiálního potřebujeme velkorysá srdce a štědré ruce. Pro ilustraci uvádíme alespoň některé z oblastí:

- studium a příprava ke kněžství našich salesiánů v Turíně,
- opravy a údržba našich nemovitostí,
- mzdové náklady pro naše zaměstnance,
- vydávání formačních a informačních materiálů,
- stavba kostela v Brně-Lišni,
- generální oprava společných sociálních zařízení ve Fryštáku,
- příprava investice stavby kostela se zázemím v Bulharsku,
- opravy a údržba našich stávajících zařízení, domů a hřišť.

To vše představuje mnoho milionů korun. Budete-li nás chtít opět podpořit, prosím, využijte k tomu přiložené složenky. Dárcům, kteří používají bezhotovostní převod k naší podpoře, srdečně děkujeme alespoň touto formou. Často není možné identifikovat tyto dárcy z důvodu neposkytnutí adresy bankou. Tito dobrodinci mohou využít mailovou adresu dary@sdb.cz a informovat nás o svém daru. Na stejné adrese lze požádat o zaslání potvrzení o daru pro daňové účely.

Pán Bůh ať vám za každý dar štědře odplatí a ať vám žehná.

*Evžen Rakovský, ekonom
salesiánské provincie*

SALESIÁNSKÝ MAGAZÍN

**Každé
2 měsíce
přichází
Don Bosco
k vám
domů.**

Časopis Salesiánský magazín zasíláme bezplatně každému, kdo o to požádá. Od roku 1887 je to dar Dona Boska těm, kteří sympatizují se salesiánským dílem.

**Objednejte
Salesiánský
magazín
svým známým!**

**Oznamte
nám změnu
své adresy!**

Salesiánský magazín
Kobyliské nám. 1
182 00 Praha 8
tel.: 283 029 218
e-mail: magazin@sdb.cz

SALESIÁNSKÝ MAGAZÍN

Podzim v havířovském klubu Valdocco

Naučit se správně držet čínské hůlky chvíli trvá...

Možnost setkat se s vrstevníky z Číny, Maroka, Jordánska a Turecka dostali na konci prázdnin mladí lidé z havířovského klubu Valdocco při akci s názvem Exotic Summer.

Klub Valdocco oslavil letos v červnu své páté narozeniny a pravidelně nabízí mladým lidem nejrůznější aktivity, jejichž prostřednictvím mohou neformálně rozvíjet své schopnosti, dovednosti, ale i vědomosti. Ve spolupráci s organizací AIESEC

Karviná zorganizovali pracovníci klubu 24. srpna netradiční akci pod názvem Exotic Summer.

„Mezinárodní spolupráci se ve Valdoccu věnujeme druhým rokem,“ říká Romana Michaela Michalíková, pedagogická zástupkyně ředitele

Exotic Summer Havířov-Šumbark, 2012

Valdocco ve znamení exotiky

Církevního střediska volného času sv. Jana Boska v Havířově, jehož je Valdocco součástí. „Nejdříve jsme díky programu Mládež v akci získali dobrovolníci ze Španělska, která se na rok stala součástí týmu. Letos na přelomu dubna a května jsme se poprvé s mladými lidmi vypravili na mezinárodní výměnu mládeže na Kypr, opět v rámci programu Mládež v akci. Strávili jsme devět dní ve společnosti 60 mladých lidí z 11 různých evropských zemí a uvědomili si, jak je pro naše mladé přínosné setkat se s lidmi z jiných kultur a rozšiřovat si své znalosti o jiných zemích. Když se objevila nabídka AIESECu, neváhali jsme ani minutu.“

V rámci akce prezentovali zahraniční hosté klubu své země, zvyky, kulturu a národní pokrmy. Mladí Valdočané mohli ochutnat marocký, čínský nebo jordánský čaj, turecké sušené ovoce, vyzkoušeli si správné držení čínských hůlek, psaní v arabštině i klasické

Společné foto účastníků

marocké či jordánské oblečení. Pracovním jazykem celého setkání byla angličtina. Dostatek prostoru byl věnován i neformálnímu posezení, zkoušení tanečních podložek nebo hry Kan-Jam, která je ve Valdoccu absolutní novinkou. „S radostí jsme pozorovali, jak se naši mladí, kteří v sobě mají odpor ke škole či jakémukoli vzdělávání, se zájmem

účastní prezentací, vyměňují si vzájemně nové poznatky, které získali během rozhovorů se svými novými kamarády, a zkouší si věci, o kterých zatím ve školách jen slyšeli. O Exotic Summer se pak v klubu ještě několik dní mluvilo, což je znamením úspěchu této akce u našich klientů,“ řekla R. Michalíková.

Její slova potvrzuje i osmnáctiletý návštěvník Valdocca Vladim: „Akce se mi fakt líbila. Přijeli lidé z jiných zemí, poznali jsme nové kultury a tradice, naučili se pár cizích slov, a dokonce jsme vyzkoušeli i jejich jídlo. Uvědomil jsem si, že jazyk, kultura ani barva pleti není překážka pro vytváření vztahů a byl jsem opravdu překvapen, že i můj vrstevník z Číny má stejné zájmy jako já.“

V prosinci chystá klub Valdocco podobnou akci, opět ve spolupráci s organizací AIESEC. Tentokrát budou mít mladí lidé možnost poznat vánoční tradice jiných zemí a podle prvních informací AIESECu, který zajišťuje výběr lidí pro tyto akce, opět půjde o mladé studenty ze zemí, se kterými se běžně nepotkáváme, jako např. Kazachstán nebo Tchajwan.

Nikola Vavrouš

Soutěž na tanečních podložkách

Salesiánky Alenka a Věra: Svědectv

Jedno výročí, ale dva zcela odlišně prožité životy: Alenka Vojtková složila stejně jako Věra Vorlová před šedesáti lety svoje první řeholní sliby u sester salesiánek. A zatímco sestře Věře se podařilo vyklouznout na Západ, Alenka zůstala v komunistickém Československu. V následujících rozhovorech můžete porovnat jejich rozdílné životní cesty.

Věra Vorlová

Slavíte 60 let od složení prvních řeholních slibů u sester salesiánek. Jak hodnotíte prožité roky?

Dobře! Samozřejmě, že přišly během let i nějaké těžší okamžiky, ale celkově to byly krásné roky plné práce, milosti Boží, které jsem prožila v komunitách s výbornými sestrami.

Jak jste se k salesiánkám dostala a kde všude jste pracovala?

Když mi bylo šestnáct, šla jsem se salesiány pouť z Olomouce do Vranova a říkala jsem si: Jestli mě nechají nést sochu Panny Marie, tak „něco“ udělám. A na konci mi řekli, abych šla s Pannou Marií... V té době už jsem chodila v Brně-Žabovřeskách do oratoře, kde jsme pracovali s dívčí mládeží. A tak jsem si v roce 1948 podala na biskupský ordinariát v Brně žádost o vstup do kongregace Dcer Panny Marie Pomocnice v Turíně a v dubnu 1949 jsem do Turína odjela. P. Ignác Stuchlý nám tehdy řekl: „...abyste si nemyslely, že pojedete do Turína a pak do misií – vás je potřeba zde v Čechách a na Moravě pro dívčí mládež.“

Můj tatínek byl silně proti tomu, abych k salesiánkám vstupovala,

takže jsem byla ráda, že jsem se dostala z domova. Ještě před odjezdem jsem se ale musela zapsat na univerzitu, protože jinak by mě z Československa už nepustili. Ale to, že jdu studovat, to tatínka trochu obměkčilo.

A týden po mém odjezdu zavřeli všechny hranice. Takže jsem skutečně vyklouzla na poslední chvíli.

Jaké byly vaše první dojmy v Itálii?

Bylo to hrozné! Jela jsem sama, musela jsem na hranicích třikrát přestupovat. Když jsem v Turíně vystoupila z vlaku, přišly ke mně sestry, vzaly mě do Casa Madre Mazzarello a tam mě hned poslaly spát. Týden, který jsem tam prožila, byl moc hezký, protože o mě měli všichni zájem, jenže já italsky nerozuměla skoro ani slovo. Po týdnu jsem se dostala na Valdoco, do samého srdce salesiánského díla,

velmi mě to dojalo. Pak mě poslali do noviciátu, kde jsem měla skutečně vynikající představenou, která mi řekla: „Budu pro tebe matkou, otcem i vlastní.“

Kdy jste skládala první sliby?

První sliby jsem složila v roce 1952. Velké překvapení pro všechny – ale to ještě před noviciátem – bylo, když se dozvěděli, že jsem zapsaná na univerzitu. Ptali se mě, proč jsem to neřekla, a já jim odpověděla, že se mě nikdo nezeptal. Říkala jsem všem, že musím být připravená pro penzionát, který bude v Praze. A tak mě 1. listopadu 1952 poslala zapsat se na univerzitu. Takže jsem v jednom roce začala studovat a zároveň byla v postulátě. Tenkrát ale nemohly sestry studovat ve státních univerzitách, proto vzniklo tzv. collegio, ve kterém studovaly všechny sestry společně,

Sestra Věra Vorlová (vlevo) během oslav 60. výročí složení prvních slibů

í věrnosti a poslušnosti

a profesori jezdili za námi z Parmy a z Florencie.

Co vás čekalo po studiu?

Po skončení studia jsem vyučovala na obchodní škole. V Itálii funguje školství trochu jinak než u nás, takže mémi žáky byly děti přibližně 12–15 let staré.

V turínské inspektorii jsem byla 21 let a pak mi řekli, že musím jít dál a poslali mě do Padovy. Tam jsem byla tři roky jako učitelka, to bylo moc příjemné. Pak jsem se stala ředitelkou komunity, ale to už bylo složitější. Tamní vizitátorka mě upozorňovala, že komunita, do které mě posílají, je problematická. Tak jsem se snažila rok chodit s očima otevřenýma, nakonec jsem zjistila, že komunita to byla nádherná, byla jsem v ní šest roků a byla to nádherná léta.

Po devíti letech práce v Padově jsem byla v roce 1980 poslána do Říma. Tam jsem se stala ředitelkou Centra odborného školství pro děvčata – CIOFS (Centro Italiano Opere Femminili Salesiane – Formazione

Professionale), zde jsem prožila 22 let. V našich školách jsme připravovali mladé pro práci sekretářek, učitelů, ale učili jsme je i šít a podobně.

Později jsme navázali spolupráci s různými evropskými zeměmi a v rámci těchto projektů jsme třeba učili připravovat naše děcka tradiční italské pokrmy, například pannini. A tyto projekty stále pokračují.

A pak jste se stala inspektorkou...

Ano, ale bylo to takové zvláštní... Generální představená mi při jedné návštěvě řekla: Připrav se, budeš muset do Česka. Odpověděla jsem: „Tak dobře.“ Pak mi 16. ledna 1995 zavolala a řekla: „Z Česka nakonec sešlo, ale pošlu tě do Via Marghera.“ Odpověděla jsem jí, že tam mě nikdo nikdy nepozval. Ale ona trvala na svém, a tak jsem se stala inspektorkou. Tam jsem byla šest let a také to byly krásné roky. Ještě dnes na ně vzpomínám a tamní sestry se mi také ožívají.

Když moje funkční období skončilo, řekla mi hlavní představená: „Máme na tebe takovou, no...“ Skočila jsem jí do řeči a povídám: „Také si myslím, že bych mohla jet do Aquily a být tam na vrátnici.“ Jenže ona povídá: „No, to jsem úplně nemyslela...“ „Aha,“ říkám, „už vím, vy mě chcete poslat do Čech, dobře půjdu.“ Ani se nedivím, že se Madre Marinella zdráhala mi říci, že mě chtějí poslat do Čech, byla jsem v Itálii 52 let a přijít sem nebylo úplně nejjednodušší. Ale jedna věc, na kterou jsem vždycky dbala, byla poslušnost, a to poslušnost v každém směru.

Po odjezdu do Itálie jste se s rodiči už neviděla?

Viděla, v roce 1968 jak s maminkou, tak s tatínkem, když jsem byla v Československu na desetidenní návštěvě. S maminkou jsem se potkala už dřív, když za mnou přijela do Turína. Po tolika letech to nebylo úplně lehké setkání... Byla jsem s ní celý měsíc, ale mezitím jsem vyučovala a ona, i když nic

Jak jsem spolupracovala se sestrou Věrou

Zнала jsem ji spíše zpovzdálí, tedy věděla jsem o ní, že je sekretářkou CII (Konference italských inspektorů) a že zastává spoustu úkolů a má mnoho práce. Zdála se mi velmi vážná, a tak jsem z ní měla trochu obavy. Když jsem se v roce 1995 dozvěděla, že bude naší inspektorkou a já její sekretářkou, dělala jsem si starosti, protože jsem netušila, jak budou vypadat naše vztahy.

Koncem května nebo června roku 1995, už si přesně nevzpomínám, za mnou sestra Věra přišla a řekla mi, že je moc ráda, že bude se mnou a že spolu můžeme pracovat. Všechny obavy mě opustily a byla jsem moc ráda za to, jak mě přijala. Brzy jsme si dobře rozuměly a prožily jsme šest opravdu hezkých let.

Pro mě byla sestra Věra vždycky osoba velmi přímá, inteligentní a tvořivá. Vážila si mě a mnoho věcí mi svěřovala: ze svého uplynulého života, odchodu do Itálie, kde měla začít řeholní formaci. Řekli jí tehdy, že odjíždí na rok a pak se politická situace změnila tak, že tu zůstala 17 let, aniž by se vrátila do vlasti.

V Turíně učila děvčata na střední škole a měla pro ně velké pochopení. Byla velmi otevřená a uměla se dotknout srdce mladých.

Během šesti let, kdy jsme byly spolu, jsme jezdily na návštěvy komunit mimo Řím. Zůstávala jsem s ní dva nebo tři dny.

Sr. Claudia D.

nerozuměla italsky, tak chodila do mých hodin a občas komentovala moje vyučování... To bylo veselé.

Jaký byl návrat do Čech?

Jak už jsem říkala, vždycky jsem dbala na poslušnost. Přijela jsem v roce 2001 a v roce 2002 byly povodně. Na začátku jsem pomalu pronikala do místních poměrů, jako ředitelka komunity v Praze-Karlíně. Ale v roce 2003 mi generální představená řekla: Budeš inspektorkou! A to pro mě bylo těžké, týden jsem o tom nechtěla vůbec s nikým mluvit. Nakonec jsem na to kývla. Doufám, že jsem se během služby nedopustila příliš mnoha omylů...

Co vám po návratu přišlo zvláštní?

Věděla jsem, že tady různé sestry prošly nedostatečnou formací, a proto jsem vsadila všechno na formaci. Doufala jsem, že se díky tomu mnoho nedostatečně fungujících věcí napraví.

Nelitovala jste někdy, že jste se vrátila?

Ne, nikdy. Krátce po mě se vrátila i moje sestra s manželem, který ale krátce nato zemřel. A tak jsem pomáhala i jí a v té době jsme začínaly také dílo v Litvě. Takže jsem na nějakou lítost a stesk po Itálii neměla čas.

Jak vidíte dnes působení sester u nás a ve světě? A jak vidíte jejich budoucnost?

Myslím si, že půjdeme dál. A také ostatní řeholníci a řeholnice budou pokračovat. Chodím teď často do nemocnice Pod Petřínem a vidím, že i tamní sestry pořád něco dělají a podnikají. Nebo sestry v Lysolajích mají také nová povolání, proto si myslím, že bude vše bude dobré a všichni půjdou dál.

Alenka Vojtková

Slavíte 60 let od složení prvních řeholních slibů u sester salesiánek. Jak hodnotíte prožité roky?

Foto: archiv FMA

Sestra Alenka Vojtková

narodila se v Brně, 26. července 1927, měla jednu rodnou sestru, pracovala v civilním zaměstnání v Keramoprojektu Brno. Do noviciátu vstoupila 5. srpna 1949, první sliby skládala 5. října 1952; věčné: 8. prosince 1991. Nyní žije v komunitě v Brně-Maničkách.

Musím říct, že netradičně. Opravdu jsem je prožila úplně jinak, než jsem si představovala. V roce 1938 jsem vstoupila do Kongregace, prožívala jsem celou svou duší nový způsob života. V srpnu jsem zažila první a na dlouhou dobu poslední sliby svých spolusester. Zanechalo to ve mně hluboký dojem, poněvadž v roce 1948 byl rokem kritickým, mohlo se očekávat a počítat s tím, že to nebude dobré, a tak to také bylo. Dostala jsem se hned v lednu do postulátu a potom v srpnu do noviciátu. Byla jsem přešťastrná

a prožila jsem celý rok v noviciátě. V dubnu vzali všechny mužské řády do internace, na nás to čekalo také, ale až v srpnu. To jsem však měla už kanonický rok noviciátu za sebou. Následovala pak pro mně řada těžkých dní uprostřed světa, zaměstnání až do roku 1989, kdy jsem se s pomocí Boží dostala na svobodu.

Jak jste se k salesiánkám dostala?

V roce 1947 odjížděla naše první sestra Anna Otradovcová do Itálie.

Zůstala jsem tu sama. Toužila jsem odjet s ní, ale tatínek si kladl podmínku: Ještě rok. Poslechla jsem, a po odjezdu Anušky jsem vzala všechno vzala do svých rukou. Dozvěděla jsem se, že na Slovensku jsou také sestry. Byly tam už od roku 1940 a během osmi roků už měly svůj noviciát. Jely jsme se tam podívat a byly jsme nadšené.

Anuška odjela, a ostatní dvě, které se tam jely podívat se mnou, už nemohly kvůli věku vstoupit do formace, byly už starší. V té době jsem se poradila s inspektorem domem Stuchlým, co mám dělat. Ten mi řekl bez váhání, abych odjela na Slovensko a přihlásila se tam u sester. Bylo rozhodnuto. Byla to vůle Boží i vzhledem k okolnostem, které se u nás chystaly. Na Slovensku jsem prožila dvě nejkrásnější léta života. Bylo to až do chvíle, kdy nás rozvezly domů, s podotknutím, že pokud jsme novicky, tak ještě nejsme sestry, do řádu tedy nepatříme a je ještě možné nás převychovat.

Co jste dělala, když jste přijela domů?

Nastoupila jsem do práce, 33 roků jsem pracovala v Keramoprojektu Brno, v podstatě až do důchodu. Pán Bůh nade mnou v tom prostředí dobře držel ruku!

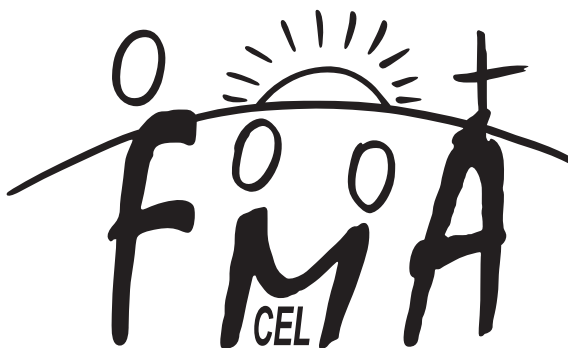
Znala jste sestru Věru Vorlovou?

Poznala jsem ji už ve svých třinácti letech v našem kroužku Panny Marie v oratoři v Brně-Žabovřeskách. Velmi ráda vzpomínám na ten čas, jak jsme spolu rostly, dozrávaly a postupně šly výš. Ačkoliv jsme byly každá úplně jinak zaměřená, tak jsme si velice dobře rozuměly. Věrka potom odjela do Itálie, kde to dopracovala velice daleko, až tak, že vydala učebnici matematiky. Oproti mně měla výhodu, že byla stále s dětmi, kdežto já jsem to musela

přerušit a bojovala jsem proti zdejšímu negativnímu politickému režimu.

Byla jste v nějakém kontaktu se sestrami u nás nebo na Slovensku během komunismu?

Byla jsem s nimi ve styku, jak v písemném, tak v osobním. Zkraje jsme jezdily skoro každý měsíc někam, třeba do Žiliny apod. Utvrzovaly jsme se ve svém povolání.

Ovšem postupně nás stále více omezovali, až jsem nemohla ani psát, protože to bylo nebezpečné. Sestry ze Slovenska si výslovně přály, abych jim nepsala, že se ozvou, až to bude možné. Pořád jsme však udržovaly ten vnitřní kontakt. Ovšem o sestrách u nás v Čechách jsem nevěděla vůbec nic. Tenkrát nás v noviciátě bylo deset, tak se uvažovalo, co s námi. Sestry nevěděly, jestli nás propustit do světa nebo jestli mají risknout a dovolit nám složit první sliby, protože jsme měly ukončený kanonický rok noviciátu. A ony to riskly – 5. října jsme skládaly tajně první sliby! Potom jsem už žila sama. Sv. Otec Pius XII. řekl jasně: „Sestry, které mají sliby, jsou vázané slibem na pořád.“ A z toho jsem žila, soukromě jsem tyto sliby každý rok obnovovala.

Jak jste poznala po pádu komunismu sestry salesiánky?

Dozvěděla jsem se ze Slovenska, že přijede sestra Anuška z Itálie. Nemohla jsem o sobě nikomu nic

říct. Čekala jsem, až jak to všechno dopadne. Anuška opravdu přijela a mohla jsem s ní mluvit. Mohla jsem jí říct, jaká je situace. To bylo v roce 1990. Domluvily jsme se spolu. Spráskla ruce a řekla: „Tebe sestry tak hledaly! Máš veliké štěstí, protože Liduška Němcová odjíždí zítra do Polska, tak tam o tobě může říct sestram, bude tam i sestra Věra...“ No,

a pak už to jelo. Věrka všechno sdělila v Itálii generální matce a ta mi poslala velice pěkný dopis, že vše bere na vědomí ... a dostala jsem povolení k věcným slibům. Datum bylo stanoveno na 8. prosince 1991.

Měla jste obavy ze společného života?

Ani na okamžik ne!

Nebylo pro vás těžké čekat čtyřicet roků?

Bylo to pro mě velmi těžké, zvláště ze začátku. Nesla jsem to hodně tíživě. Pak jsem se dostala do kontaktu s jedním knězem, který mi řekl: „Dala jste se Pánu Bohu k dispozici a musíte s tím počítat, že se se sestrami už více nesejdete, že se už do řehole nedostanete.“ Díky těmto slovům jsem vydržela celých 40 let a přála bych všem, kteří mají pochybnosti, aby se setkali s takovým knězem, který by jim dokázal říct pravdu, a oni aby ji dokázali přijmout.

Co vás v současnosti nejvíce těší, z čeho máte radost?

Fascinuje mne nekonečné Boží milosrdenství vůči slabým lidem a vůči Kongregaci. Víím, že s námi bude i nadále, protože nám to slíbil. A On, když něco slíbí, tak to vždy splní. A z čeho mám radost? Radost mám z toho, že mohu být a žít v komunitě.

Letní filmy z Aera

Je to dnes malý svátek, když přijdete do kina deset minut před promítáním a zjistíte, že je skoro vyprodáno. Stalo se mi to o letních prázdninách třikrát, a to je co říct. Ve dvou případech to bylo asi také cenou – filmy *Nedotknutelní* a *Kůže, kterou nosím* byly prosím za **třicet korun českých** na osobu! Byla to asi nějaká „akce“, protože další film, na kterém jsem v arto-vém kině na pražském Žižkově v Aeru nedávno byl, už byl za stovku – *Až vyjde měsíc*.

Fotografie: Focus Features

Dobrý film má pobavit, vyždímat divákovu pozornost, chytit ho za pačesy a trochu mu dát ulítnout z šedivosti běžného života, byť jsou také filmy o každodennosti, které nedají člověku spát. Všechny ty tři bijáky by se do těchto kategorií vešly, každý však trochu jinak.

Filmu režisérské dvojice Oliviera Nakache a Erika Toledana *Nedotknutelní* by se dala vyčítat jeho nereálnost – takové postavy prostě v životě nenajdeme. Kvadruplegický milionář na vozíčku Philippe (François Cluzet) si najme jako ošetřovatele Drisse (Omar Sy), Senegalce z předměstského ghettá, a ten muže odríznutého od okolí neucí opět se radovat ze života. Triumf tohoto francouzského komerčního trháku, kterému i v české internetové databázi ČSFD náleží pozice osmého nejlepšího filmu vůbec, tkví v tom, jak se mu podařilo vyhnout veškerému patosu. Místo sentimentu a velkých pravd útočí na bránice diváků často docela nekorektním humorem. Film začíná scénkou, která předznačí celý příběh: Driss si to rozdává v milionářově autě s policejní hlídkou, a když ho po bláznivé jízdě konečně zastaví, sehraje ochrnutý milionář tak dokonalou scénku na

Zamilovaní teenageři utíkají z civilizace

téma „postižený kamarád má epileptický záchvat, a my spěcháme do špitálu“, že vás hrdinové filmu hned uhranou. Policajti samozřejmě prohrávají a blázniví nepravděpodobní kamarádi se svému kousku spolu s divákem dobře zasmějí. Od začátku víme, že nepůjde o vážné míněné sociální drama ve stylu „chudý zlodějček z černošského ghettá zabloudí do milionářského světa a stane se z něj Matka Tereza naruby“, poctivý a citlivý sociální pracovník, ochránce sirotků a vdov. Jde o žánr, kterému Američani říkají „bromedy“ – parťáckou komedii o mužích, kteří svým chlapáckým vztahem a postoji překonají životní překážky ve složitém světě. Ale šlape to a ten film má štávu.

Kůže, kterou nosím je poslední snímek Pedra Almodóvara, kontroverzního španělského režiséra, který vždycky překvapí jak námětem, tak zpracováním tématu. Tentokrát zvolil poněkud morbidní příběh o pomstě lékaře na člověku, který se stal jeho pacientem proti své vůli. Lékařova „lčba“ je vlastně znásilněním všeho lidského v onom člověku, protože je „za trest“ předělán

z muže na ženu a je mu vyměněna kůže na celém těle. Stane se tak pokusným zvířetem zvrhlého plastického chirurga. Film je v mnoha ohledech výzvou o přemýšlení nad důsledky moderní medicíny i stávajícího trendu experimentování s vlastním (ve filmu s cizím) tělem, zápletky je však natolik za vlasy přitažená a finále natolik nevěrohodné, že film vyznívá jako toporný pokus napodobit některá slavná díla Hitchcocka nebo Buñuela.

„Skautský“ film Wese Andersona *Až vyjde měsíc* je dost možná pomstou za útrapy, které režisér v mládí prožíval na skautských táborech, ale zároveň oslavou filmové fantazie a nadhledu. Do detailů propracované scény dezerce zhruba jedenáctiletého solitéra Sama (Jared Gilman) ze skautského polovojensky vedeného tábora do divoké přírody na jednom ostrově v Nové Anglii kvůli lásce ke stejné ulité kamarádce Suzy (Kara Haywardová) je mistrně zvládnutou „cestou do šrudákovy duše“, krásným podobenstvím o často marné touze mladého člověka po svobodě a lásce.

Zdeněk Jančařík

Tipy z nakladatelství Portál

Otcem i po rozvodu

Peter Ballnik

Po rozpadu manželství se stávají většinou ženy hlavními vychovateli společných dětí. Konflikt s partnerkou a psychická zátěž rozvodové situace často otcům ztěžují možnost uchovat si láskyplný vztah k dětem. Autor na základě četných příkladů a zkušeností z praxe ukazuje, jak se otcům může navzdory rozvodu podařit zůstat pro děti v otcovské roli a rozvinout s nimi rozvodem nezatížený vztah.

Peter Ballnik (1960) je psychotherapeut v soukromé praxi. Od roku 1993 se specializuje na provázení rodičů a jejich dětí fázemi rozvodu. Inicíoval a řídil studii zpracovávající toto téma zejména s ohledem na „pozitivní otcovství“ a „životní svět otec-dítě“.

rodičům díky srozumitelným příběhům a krásným obrázkům Evy Chupíkové otevřít dětem předškolního a školního věku svět houbavství. Každý příběh na konci obsahuje otázky k procvičení porozumění textu a rozvíjení tématu.

Duše sexu

Thomas Moore

Lidská sexualita je ústředním tématem této knihy. Nenajdeme tu však žádné informace z oblasti biologie, anatomie, žádné techniky... Moore vychází z předpokladu, že lidské bytí představuje celý svět významů, emocí, snů, přání, obav, myšlenek a fantazií – zkrátka to, co se nazývá duší. Duše podle něho dochází naplnění v kontaktu s nekonečnem, s Božstvím. Píše však, že právě sexualita je jednou z nejdůležitějších oblastí lidského života, snad druhou v pořadí vedle náboženství, přičemž obě od sebe bývají často neoddelitelné. Své myšlenky o duši sexu Moore ilustruje bohatými příklady z mytologie, filozofie, umění i příklady ze současného života a vybízí k péči o vlastní život jako o akt lásky. Kniha zaujme čtenáře se zájmem o sebepoznání a přesahem do oblasti psychologie a religionistiky.

Thomas Moore, psychotherapeut a spisovatel, žije v Nové Anglii v USA. Pobýval dvanáct let jako mnich v řeholní komunitě. Napsal řadu spisů, které jsou pozoruhodné průnikem témat psychologie archetypů, mytologie a umění. V Portálu vyšly jeho bestsellery Kniha o duši a Kniha o lásce a přátelství, a dále Temné noci duše, A psal prstem do písku, Léčebná péče o duši, Život jako hra na osmnáct jamek.

Základy moderní lékařské etiky

Marek Vácha, Radana Königová, Miloš Mauer

Publikace poskytuje základní přehled lékařské etiky v současném euroamerickém prostoru se zvláštním zaměřením na problematiku v České republice. V úvodních částech autoři popisují základní pojmy lékařské etiky, obecný postup při řešení bioetického problému a základní etické teorie. Jsou charakterizovány také současné etické teorie, uznávané a používané ve zdravotnictví na začátku 21. století, s akcentovanými čtyřmi principy Beauchampa a Childresse. Problematice komunikace s pacientem a psychologickému přístupu k nemocnému jsou věnovány zvláštní kapitoly. Speciální část velmi volně kopíruje etapy lidského života a popisuje všechny etické otázky týkající se zejména obou konců lidského života, kdy je z různých důvodů člověk nejzranitelnější.

Mgr. et Mgr. Marek Vácha, Ph.D., přednosta Ústavu etiky na 3. LF UK, molekulární biolog, katolický kněz. Publikuje v odborných časopisech na téma lékařská etika, je autorem několika knih.

Prof. MUDr. Radana Königová, CSc., lékařka v oblasti popáleninové medicíny, dříve přednostka kliniky popáleninové medicíny, dosud členka rady vědeckých společností. Předseda lékařské komise LF UK. Publikuje u nás i v zahraničí, je nositelkou řady mezinárodních ocenění.

Mgr. Miloš Mauer, psycholog na psychosomatické klinice v Liberci a odborný asistent v Ústavu etiky na 3. LF UK.

Zhoubné houby

Radomír Socha

Knížka hravou formou přibližuje známé i neznámé, jedlé i velmi nebezpečné houby. Její čtenáři se tak už nebudou muset hub bát, poznají totiž dobře, že jen některé z nich jsou ty zhoubné. Souborem krátkých a na sobě nezávislých povídek provázejí dva předškoláci, Jonáš a Adélka, trávící prázdniny u dědečka – velkého znalce hub, jenž se z lesa či louky nikdy nevrátí s prázdnou. Stává se jejich laskavým učitelem, učí je poznávat jednotlivé druhy hub a také pochopit základy ohleduplného chování v přírodě. Kniha může pomoci

Jak mluvit o ďáblu a andělech?

Ďáblové a andělé tvoří součást kultury mnoha způsobů. Děti se s nimi setkávají v řadě televizních filmů, v historkách vyprávěných dospělými, na vitrážích a obrazech v kostele. A pak v hodinách náboženství: také Ježíš se často potýká s démony. Je tedy logické, že děti se o toto téma zajímají: Je ďábel silný jako Bůh? Je možné být posedlý démonem? Ty věříš v anděly?

Je příznačné pozorovat, jak dnes mnoho lidí věří, že jejich život je ovlivněn okultními silami. Obchodníci s horoskopy, amulety a okultním uměním mají zlaté časy.

Černý a šklebící se ďábel, zobrazený takto v mnoha televizních seriálech, se může objevit v těžkých snech mnoha dětí.

Jak tedy o nich mluvit?

Především uklidňovat. Je dobře, že když děti slyší o hrozných a děsivých věcech, jsou s dospělými. Tímto způsobem dokážou pozitivně a bez přílišné dramatickosti včlenit hrůzu a strach do obecného rámce existence. Toto jsou skutečnosti, s kterými se děti musí setkat, možná v symbolické formě, zatímco se nacházejí v prostředí známém, klidném a bezpečném, na klíně někoho silného, kdo je schopen je bránit a zachránit.

Vrátit ďábla na jeho místo. Když se dítě ptá: „Existuje ďábel?“ je nezbytné nutné mu odpovědět jasně, v souladu s vírou. Dítě se neuklidní, pokud mu budeme něco nalhávat, protože každé dítě má šestý smysl pro faleš a lež jen zvětší jeho strach.

Každopádně, nelze nikdy hořit o ďábla, bez zdůraznění jeho naprosté podřízenosti Bohu. Nejsou to dvě rovnocenné skutečnosti! Je to vždy Bůh, kdo vítězí, protože jeho síla nemá srovnání. Je obtížné, aby dítě tuto pravdu přijalo, protože obvykle má téměř jistotu, že dobrota je slabší než špatnost. Dítě samo ví, že ve škole vždy vítězí násilní a zákešní.

Postavit se tváří v tvář tajemství svobody. Velmi užitečné je mluvit o anděle. To jsou bytosti srovnatelné s ďáblem. Ďábel a andělé byli stvořeni Bohem společně. Ďábel si vybral zlo, když Bůh ve své dobrotě a úctě nechal andělům možnost volby.

Pokud se dítě ptá, proč Bůh dovolil, aby si anděl vybral zlo jen kvůli tomu, aby podrazil Boha, je třeba odpovědět, že pro Boha má svoboda nesmírnou důležitost, protože Bůh miluje své tvory, a pokud někdo miluje, vždy respektuje svobodu druhého. Jinak druhý není bytostí milovanou, ale otrokem. Bůh nechtěl udělat z andělů otroky, protože nechtěl z lidských bytostí udělat už naprogramované roboty bez jakékoli svobody volby. Proto existují lidé, kteří páchají zlo.

Silnější než ďábel. Je důležité vysvětlit dětem, že nejsou vůči ďáblu bezbranní. Ďábel budí dojem, že je strašlivý, ale ve skutečnosti má strach z mnoha věcí. Nesnáší pravdu, pokoru, harmonii, lásku, důvěru v Boha, modlitbu, Pannu Marii a svaté. V evangeliu, Ježíš vždy poráží démona. Je třeba naučit děti, že ďábel má hrůzu z vzývání Ježíše, a že mohou použít formuli jako: „Ve jménu Ježíše Krista ti nařizuji nech mě na pokoji“ doprovázenou širokým a pomalým znamením kříže.

Duchovní spojení. A když se děti ptají na anděly? Za prvé je třeba odpovědět, že andělé jsou přítomni v Bibli (se jménem a dokonce

příjmením, jako Michael, Gabriel, Rafael, stejně jako cherubíni a serafíni). Víra v anděla strážného je prastarou tradicí a perfektně logickou, protože pramení z nekonečné dobroty Boží. Samotný Ježíš říká: „Mějte se na pozoru, abyste nepohrdali ani jedním z těchto malých. Pravím vám, že jejich andělé v nebi neustále vidí tvář mého Otce, který je v nebi.“ (Mt 18,10) Modlit se s dítětem každý večer modlitbu „Anděle Boží, strážce můj“ znamená nejen darovat mu klidnou noc, ale vnuknout mu formu duchovní jistoty pro celý život.

Pociťovat vedle sebe přítomnost anděla, podporuje volbu dobra, důvěru, vyrovnanost a klidnou lásku k druhým.

Zůstat pány duše. Je důležité se vyvarovat toho, aby děti myslely, že jsou jen zvláštní hračkou v moci neviditelných sil, které je mohou přivést ke zlu nebo k dobru. Křesťané, i ti nejmenší, jsou „dětmi vzkříšení“ a moci zla byly přemoženy. Duchové zla nás mohou ovlivňovat, pouze tehdy, pokud jim necháme otevřenou bránu naší duše. Bůh nás nechává svobodnými, abychom si vybrali, protože to je naše základní důstojnost, ale Ježíš nás naučil, jaká je jistá cesta, abychom se neztratili uprostřed úkladů světa, v kterém Zlý pokračuje v uplatňování své pokušitelské moci.

Proto je nezbytné pozorně bdít nad tím, co vchází do naší duše. Abychom neutralizovali škodlivé prvky, církev nám nabízí množství protijedů: modlitbu, eucharistii, Bibli a společnost osob, které si vybraly Boží cestu následování Ježíše. A nesmíme také zapomínat na prastarou modlitbu: „Anděle Boží, který jsi můj strážce, osvěcuj a ochraňuj mě na mé cestě. Amen.“

Bruno Ferrero,
 přeložil Petr Zelinka

Oslavy narozenin Dona Boska

Přípravy na dvousté výročí narození Dona Boska vstupují do druhého roku. Již před několika lety zdůraznil hlavní představený důležitost prohlubování pedagogiky Dona Boska a tato myšlenka se má v letošním roce přípravy proměnit v program.

Hlavní představený Pascual Chávez tehdy napsal: „V dnešní době je nutné prohloubit znalost salesiánské pedagogiky; je tedy zapotřebí studovat a uskutečnit aggiornamento preventivního systému, tolik požadované donem Egidiem Viganò a rozvinout velké možnosti, které preventivní systém skýtá, modernizovat jeho principy, pojmy a směrnice, jazykem dnešní doby interpretovat jeho základní myšlenky: větší sláva Boží a spása duší; živá víra, pevná naděje, pastorační láska; dobrý křesťan a poctivý občan; trojice pojmů „veselost, studium a zbožnost“. Totéž platí pro hlavní zásady a metodiku preventivního systému: je třeba, aby nás mladí milovali, a ne aby se nás báli!“

O své zkušenosti se v roce pedagogiky podělí ředitel salesiánského střediska mládeže v Praze-Kobylisích, koadjutor Michal Svoboda, SDB.

Animátorský vercajk

1. Znáám je.

„Eifka žije jen s mámou a dvěma mladšími bráchy. Máma je do večera v práci, a tak se musí o kluky postarat sama. S mladšími to umí a i ve středisku se stále stará o děti. Hůř už navazuje kontakty s vrstevníky. Mamince jsme naznačili těžkosti a ta souhlasila, aby se Eifka zapojila do skupiny animátorů

s tím, že si zajistí péči o kluky. Eifka se skamarádila se Sluníčkem, která ji vtáhla na spolča. Tam se zapojila do organizace jarní a podzimní víkendovky. Baví ji vařit, malovat a začala se učit hrát na kytaru. Před rokem se začala stahovat do sebe, vynechávala akce. Od Sluníčka jsme zjistili, že se domů začal vracet nevlastní otec. Oslovili jsme

Pavla, aby si s ní promluvil. Setkal se s ní i s její maminkou a domluvili se na krocích, které v této věci podniknou. Dnes je Eifka opět aktivní, vede kroužek vaření a chystá se na maturitu. Potřebuje pomoci s angličtinou.“ (Z animátorského zápisníku.)

Jedním z klíčových nástrojů animátora při práci s mladými lidmi je jejich znalost. Každý chlapec Don Boskovy Oratoře věděl, že jej Don Bosco zná jako svého vlastního syna. Slova: „Dej mi duše, ostatní si vezmi“ můžeme říci i takto: „Nežádám více, než abych mohl poznat duše, proniknout do každé z nich a každou mohl doprovázet k tobě, Bože.“ Znalost života mladého člověka a z něj vycházejícího jednání je základem budoucího vztahu. Mladý člověk vnímá, že sdílíme jeho život, že nám na něm záleží, že je pro nás důležitý.

A co pro to můžeme udělat?

Na prvním místě je potřeba si říci, kdo jsou ti, se kterými pracujeme, na které máme konkrétní vliv (vydefinování cílové skupiny). Možná to bude jedna konkrétní skupina nebo několik skupin, které budou spojuvat společné rysy. A možná to budou i jednotlivci, kterým se osobně věnujeme.

Druhým krokem bude promyslet, jací ti lidé jsou a jaké mají potřeby. Základem bude naše vlastní pozorování, které je vždy vhodné porovnat se zkušeností dalších animátorů. Postupně budeme odkrývat osobnost člověka, jeho sociální zázemí, jeho vlohy i negativní vlastnosti. Velkou pomocí se nám v tomto může stát studium vývojové a sociální psychologie, které ukazuje, že každé období života a každá skupina lidí má své vlastní potřeby. Své postřehy je možné zapisovat, ale vždy je nutné dbát na to, aby to bylo anonymně a aby se nikdy neshromažďovaly informace, které by mohly člověku ublížit. Zde by mělo platit pravidlo, že s tím, co si o člověku napíšeme, by měl dotyčný souhlasit.

A na závěr chci říci ještě jednu důležitou věc. Životní příběhy lidí, se kterými pracujeme, často nejsou snadné a nás svádí potřeba je řešit, přenést je na sebe. To ale není naše starost! Nám by měly zjištěné informace vždy nejprve sloužit jako pomoc pro naši výchovnou práci, abychom věděli, na co být u mladého člověka opatrný a kde je to dobré jádro, na kterém můžeme stavět. Avšak pokud bychom přesto cítili potřebu zasáhnout do životních těžkostí druhého člověka, vždy je potřeba se poradit s odborníkem.

Doporučená literatura: ŘÍČAN, P. Cesta životem. Praha: Portál, 2004. Michal Svoboda

Prázdniny se salesiány

Do redakce přišlo několik vzpomínek na prázdninové akce prožité se salesiány.

Cesta k pramenu

Cesta začala v pondělí 23. července na Hlavním nádraží v Praze. Legraci jsme si užívali už od samého počátku. Zjistili jsme totiž, že vlak, kterým máme cestovat, není uzpůsoben pro pohodlnou přepravu našich kol, a tak jsme si společně s koly zahráli tetris. Vystoupili jsme na zastávce Kamenný přívaz, počkali na kněze Jaroslava Mikeše, který řídil doprovodné vozidlo a stal se i naším duchovním průvodcem po celou dobu chaloupky. Po krátkém úvodu (tzn. po vzájemném seznámení všech účastníků a po připomenutí pravidel silničního provozu) jsme vyrazili na faru ve Vojkově. Do oběda jsme díky terénu kola spíše vedli než na nich jeli. To se po obědě naštěstí změnilo. Ten večer nám Jára Mikeš také představil novou aktivitu – Děkování – večer po modlitbě, každý kdo chtěl, mohl někomu za něco přede všemi poděkovat.

Druhý den jsme vyrazili směr Orlík. Téměř na konci této etapy se jeden z účastníků (Jirka) rozmázl tak nešťastně, že musel být převezen do nemocnice, ze které se sice vrátil, ale následující tři dny strávil v autě.

Ve středu ráno nás všechny probudil pořádný lijavec, ale přesto jsme se vzbudili a vyrazili na nejdelší trasu celého putování. Šlo o bezmála devadesát kilometrů do obce Záblatí u Lomnice nad Lužnicí, kde jsme se ubytovali na dědově chalupě a koukli se na sestříhaný film z minulých chaloupek.

Další ráno jsme vyrazili poměrně pozdě, ale za to jsme byli krásně odpočatí. A tak pro nás byla

jednoduchá krátká trasa přes Třeboň do Suchdolu nad Lužnicí úplná brnkačka. Večer měl Jára Mikeš zajímavou promluvu o jeho cestě po misijních dílech v Indii.

V pátek jsme raději vyrazili brzy a dostali jsme se až na Mariánské poutní místo v Řimově. Večer měl Jára slůvko o mužských archetypech. Naše chaloupkové společenství v pátek bohužel opustil Jirka, který po zbytek chaloupky musel zůstat v nemocnici kvůli krvácení do svalu.

Sobotní jízda začala v hrozném pařáku. Vyjeli jsme směrem do Nové Pece. Při zastávce v Českém Krumlově jsme se osvěžili zmrzlinou. Cestou jsem se těsně před vojenským újezdem Boletice odpojil, protože mi bylo špatně. Zbytek sobotní cesty jsem se svezl s Tomášem autem.

Předposlední den ráno jsme vyjeli krásnými šumavskými kopci po mírně stoupající silnici a během chvilky jsme dorazili k prameni Vltavy – cíli našeho putování. Následovala závěrečná mše, sjezd do kempu a večere v restauraci.

V neděli nás čekala cesta domů a rozloučení.

Program jsme měli celý týden bohatý. Při jízdě na kolech jsme rozhýbávali svá těla a při večerních zamyšleních (a nejen při nich) svou mysl. Děkuji všem, kteří se na přípravě a průběhu cyklochaloupky podíleli. Díky SHM Praha-Počernice za podporu a pomoc při realizaci. A děkuji všem účastníkům za to, jaké prima společenství jsme v tomto týdnu vytvořili.

Vrátá Švejda

Playgrounds in Belgium

Playgrounds Europe (hřiště Evropy) je jedna z akcí, které se pravidelně účastní SADBA (Salesiánská asociace Dona Boska) v rámci rozvíjení svých mezinárodních kontaktů. Letos se Playgrounds konalo v Belgii za účasti naší dobrovolnice Miriam Rozehnalové, která o svém pobytu následně napsala:

I když už jsem seděla v letadle, neměla jsem ponětí, co mě vlastně

Cyklisté u pramene

v Belgii na Playgrounds čeká. Teprve když se v pondělí ráno vyrojila na hřiště před budovou školy Dona Boska skupina tří set dětí, začala jsem mít ponětí o tom, co to to Playgrounds je. Tolik dětí na jedinou místě člověka úplně ohromí. Naštěstí ale nemá čas se nad tím pozastavovat, jelikož je ihned zaneprázdněn jejich hlídáním a přípravou programu.

Každé ráno po úvodním divadle pro všechny se děti podle věkových skupin rozeběhly za programem, který pro ně nachystali jejich vedoucí. Děti, už od těch nejmenších tříletých, se měnily každý den v piráty, badatele, vědce, lovce, zlatokopy, komiksové postavičky, herce a herečky, aby například získaly poklad nebo zachránily svět.

Po náročném odpoledni se děti obvykle najedly a chvíli si pohrály na houpačkách a hřišti. Potom však honem rychle utíkaly zpět do vedoucím připravených fantazijních světů.

Po skončení odpoledního programu se unavené a zžitků plné děti vrátily do náručí svých rodičů, aby po celém dni vyčerpaní vedoucí mohli začít chystat program na další den. Další ráno se však všichni vedoucí už zase těšili na nový den mezi dětmi, jelikož to obrovské hřiště bylo bez dětí jakési prázdné, smutné a tiché.

I přes velmi proměnlivé počasí, které v Belgii vládne, panovala po celých čtrnáct dní na Playgrounds velmi radostná atmosféra, kterou nemohlo nic pokazit. Velmi dobrá organizace, kterou se belgičtí dobrovolníci mohou pyšnit, byla zárukou skvělé spolupráce a vytvoření zajímavého programu pro děti. Věřím, že všechny děti, které Playgrounds navštěvují, jej navštěvují rády a těší se na prázdniny, až zase nastane čas na dobrodružství. Bylo hezké být toho součástí alespoň na čtrnáct dní.

Miriam Rozehnalová

Letní tábor ve Španělsku

Díky programu RINALDI mají mladší lidé možnost účastnit se prázdninových zahraničních programů (táborů, workshopů, konferencí...) a nasbírat tak cenné zkušenosti týkající se práce v jiných salesiánských komunitách například v Německu, Holandsku, Belgii nebo například Španělsku, kde byla letos naše další dobrovolnice Pavla Kořenková.

Před prázdninami se mi nabídla možnost zúčastnit se salesiánského tábora ve Španělsku. Vzhledem k tomu, že mě španělština a práce s dětmi vždy bavila, příliš jsem neváhala a přihlásila se.

Program tábora na téma „Bylo nebylo“ kompletně připravili španělští animátoři. Byly pro nás připraveny nejrůznější akční hry v přírodě v podobě dobývání hradů a získávání vlajek. Sama jsem si nachystala pár her pro volný čas, které jsem ale stejně nevyužila, protože Španělé měli spoustu dalších možností, jak společně trávit čas – fotbal, volejbal, pletení náramků, spaní, zpívání u kytary aj. Mou činností na táboře bylo pomáhat animátorům při přípravě i průběhu her, povídání si s „dětmi“ a také mě pověřili organizací volejbalového turnaje.

Celkově se mi zdál tábor podobný těm, jako míváme u nás. Přesto se našlo několik aktivit, pro naše tábory netypické – RAID či vícedenní pochod. Jak takový RAID vypadá? Druhý den tábora, po rozdělení do skupin, se každý tým se svými animátory vydal podle mapky do předem určeného cíle (kostel, radnice...). Do krosny jsme si naložili jen to nejnnutnější – spacák, karimatku, tričko, kartáček, jídlo, případně další potřebné věci a kolem 18. hodiny jsme vyrazili. Do tábora jsme se vraceli až další den odpoledne. Během této doby se vymýšlí název, pokřik, případně se plní ještě nějaké

další úkoly, přičemž hlavním cílem je skupinku stmelit.

Účast na táboře byla výborná zkušenost a nelituju toho, že jsem se ho účastnila.

Pavla Kořenková

Vendryně 2012

Co je to Vendryně? Pro někoho jen obyčejná vesnice na severovýchodě České republiky, ale pro partu mládeže ze Zlína, Prahy, Ostravy, Pardubic i okolí Vendryně a taktéž z Popradu-Velké je to místo modlitby, práce a zábavy.

Tato mládež sem přichází se společným úmyslem. Prožít konec prázdnin trochu jinak, seznámit se s novými lidmi, zažít nová dobrodružství i načerpat sílu do dalších dní.

Tématem již osmého ročníku Vendryně bylo osobní dozrávání a blahoslavenství. Každý den jsme se věnovali jednomu blahoslavenství, nad kterým jsme se společně zamýšleli a snažili jsme se ho během celého dne prožívat.

A stejně jako každý rok, i letos jsme během dne pracovali. Kromě práce na faře, štípání dříví, pomoci v kuchyni nebo uklízení jsme pomáhali i v obci a v rodinách, které nás o pomoc požádaly.

A protože jsme jen lidé a neustále se pracovat nedá, po obědě jsme trávili čas trochu jinak. Jeden den jsme například dostali pořádnou dávku adrenalinu, když jsme v lese naháněli zvířata, tedy některé z nás...

V horkých dnech jsme se ovlážili na koupališti, ale i hadicí na dvoře, hráli jsme fotbal a různé týmové hry.

Do sportovního kláně se jednou zapojili i místní rodiny a společně jsme prožili velmi příjemné odpoledne, které jsme zakončili mší svatou.

Kromě tělesné stránky jsme se rozvíjeli i po té duchovní. Navštívila nás řada kněží, kteří nám kromě

mší svatých posloužili i svátostí smíření a někteří z nich nás povzbudili i přednáškou.

Každé ráno jsme samozřejmě začínali společnou modlitbou a večer jsme opět společně ukončili den animovanou adorací.

A protože jsme všichni přijeli ze salesiánského prostředí, co by to bylo za týden, kdybychom nevěnovali nějaký čas nejmenším. A tak se náš farní dvůr v neděli odpoledne proměnil na Divoký západ. Do westernového městečka Santa W zavítalo mnoho dětí, které se kromě pečení chleba naučili také dojit kozu a přitom zažili mnoho zábavy.

Ohlasy

jeden z nejstarších účastníků: Tom Tökoly

Tome, účastníš se této akce už po osmé, změnilo se něco za ty roky?

No, já bych řekl, že se toho změnilo hrozně moc. Ať už je to sestava, nebo program Vendryně, nebo i očekávání některých z nás. Podle mě je každá Vendryně skvělá, ale pokaždé je to něco jiného a něčím novým překvapí.

Nejmladší účastník: Matouš Jakubec [14 let]

Matouši, byl jsi tu poprvé, jak se ti tady líbilo?

Je tady krásně, lepší, než jsem si představoval a než jsem slyšel od starších sourozenců.

A co práce?

No, šlo to, celkem v pohodě.

Co tě nejvíc překvapilo, nebo na co asi nezapomeš?

To je těžké, je tu toho hodně, ale asi nejvíc si zapamatuju ty večerní adorace.

Monika Bongilaj

Moniko, ty umíš česky i polsky Jak se ti líbí v tomto „babyloně“?

Jsem ráda, že mluvím česky, polsky i slovensky. Má to své výhody. V těchto končinách žije hodně zdejších Poláků, takže se s nimi domluví snadněji, než ostatní účastníci – Pražáci nebo Slováci.

Jak se ti líbila letošní Vendryně?

Jo, bylo to super. No možná mohlo přijet více lidí, ale mně se i tak moc líbilo. Každá Vendryně je o něčem jiném, vždycky je to super.

A příště přijedeš?

Samozřejmě, ano.

Zakladatel, organizátor akce: George SDB

George, jak hodnotíš letošní Vendryni?

Měla pokojné tempo, byl celkem dostatek zodpovědných animátorů, kteří znali své místo a své úkoly. Animovali své skupinky, všímali si jednotlivců, probouzeli nadšení. Bylo fajn je vidět „při práci“.

Opět jsem si všimnul, asi i proto, že jsme letos měli osm nových účastníků, že stará garda animátorů tvoří a drží zodpovědnost za program i atmosféru, mladí animátoři přijímají zodpovědnost a učí se

vytrvalosti a ta nejmladší generace účastníků „naskakuje“ do rozjetého vlaku a vše – program, pravidla, práci, službu – prožívají, vstřebávají, následují prostřednictvím vztahů mezi sebou.

Změnili se mladí za osm let?

MLádež je stále stejná. Vždy se najdou nadšenci, kteří to tahají a vždycky se najdou ti, kteří se vezou, kteří nevidí práci, nechce se jim ráno vstávat atd. A potom je spousta těch, které je potřeba k práci a službě trpělivě vychovat. A všichni potřebují čas, příležitost a člověka, který je uprostřed nich a umí skloubit pevnost s laskavostí.

Co tě potěšilo během letošní Vendryně?

Je fajn vidět, že osmiletá tradice už prověřila, co na akci má smysl a co je důležité, na čem trvat, z čeho nespustit a co je druhořadé. Mám radost také z každého animátora, který za ty roky vstřebal smysl akce, přijal salesiánského ducha a je společně s dalšími nositelem laskavosti, zbožnosti a služby druhým.

Jakub Dominik

Vendryně startuje...

Foto: archiv pardubického střediska

Kde víra mění pohled na život

Salesiáni, ale nejen oni, často přemýšlejí a dlouze diskutují o tom, jak pracovat s romskou populací. Se zajímavými postřehy přišli po návštěvě ve slovenských romských osadách pracovníci ostravsko-opavské charity.

Již delší dobu přemýšlíme, jak uchopit tento článek o romských osadách na Slovensku, zda nejprve detailně popsat pětidenní cestu krok za krokem, či začít naše vyprávění na bídu a utrpení, které je možné vidět na každém kroku. Oblasti typu vzdělávání, výchova, nebo metody sociální práce s romskou menšinou již byly v tiskovinách o romských osadách na Slovensku mnohokrát popsány a je důležité se jimi podrobně zabývat, naše cesta však byla uskutečněna za jiným účelem. Naším cílem bylo poznat duchovní život lidí romského etnika v osadách východního Slovenska.

Jelikož také pracujeme v sociálně vyloučené oblasti romské menšiny v Ostravě-Kunčičkách a práce s romským etnikem je naším „denním chlebem“, není nám tato problematika neznámá. Již dva roky usilujeme o pozvednutí lokality v Ostravě-Kunčičkách s téměř nejvyšší kriminalitou v České republice. Rozvíjíme volnočasové aktivity, nabíízíme zájmové odborné kroužky, pracujeme s mládeží i rodinami, v terénu, poradně i nízkoprahovém zařízení.

Naše cesta do romských osad nás však přivedla k potřebě smysluplnějšího pochopení Romů, podstatu jejich smýšlení a nahlížení na svět. Stále jasněji vnímáme fakt, že ač naše sociální,

případně pedagogická práce je na dobré úrovni, víme, respektive cítíme, že bez přesahující hodnoty Pána Boha je naše energie investovaná zbytečně. Docházíme stále více k přesvědčení, že práce bez duchovního aspektu postrádá smysl. Nabídneme sociální poradenství, vzdělávání, aktivity, avšak nezměníme samotné nahlížení na lidské hodnoty, sebeúctu, úctu k druhým.

Jak ovšem naši sociální práci změnit, jako je tomu na Slovensku v osadách? Zde se dostáváme k jádru problému.

Slovenské osady, ač bída dýchá syrovou příchutí, mají odlišný náboj, a to na základě křesťanské víry. Romové zde po dlouhém období bezmoci mění svůj životní styl, přestávají krást, respektují jeden druhého, pomáhají si či dokonce zdraví kolemjdoucí na ulici. Boj o změnu nitra místních lidí se ovšem nemění ze dne na den, ale jedná se o několikaleté úsilí místních kněží, řeholních sester či laiků, kteří zanechávají materiálního blahobytu a odcházejí do různých

romských osad a začínají investovat své síly do místních komunit. Naše návštěva nebyla dlouhá, ale viditelně jsme poznali tu odlišnost od našich Romů z naší lokality. Klade si proto otázku, jak převzít tyto zkušenosti i do našeho prostředí. Je nemožné žádat kněží, kteří nemají příliš otevřený vztah k Romům, a tím práci již od počátku stavět na nezdravých základech. Ale co vskutku dělat, když po nikom jiném na území ČR není ani vidu ani slechu.

Do našich myslí se vkrádá trochu pesimismu, když člověk vidí, jak kousek u našich sousedů se sbírají plody, zatímco u nás je boj stále na začátku a bez správně postavených základů.

Možná toto by mohl být návod, snad i univerzální nejen pro minoritu, ale i pro majoritu:

1. Začít věřit v přesahující hodnoty, Boha – obrácení, a podle nich změnit i svůj životní styl.
2. Pracovat s jednotlivci, ne měnit celou skupinu.
3. Doplnění sociální prací.

4. Pracovat s lidmi obrácenými, kteří budou pomáhat a přispívat k lepšímu veřejnému životu v lokalitě, a kteří přirozeně podávají svědectví svého vlastního života a tím působí na své okolí.

Nezbývá, nežli se začít modlit a prosit, ať Pán Bůh požehná naši práci v duchovní oblasti, dodá síly v boji, který se začne odehrávat v následujících dnech či měsících, a zejména ať nám ukáže cestu, která povede ke zlepšení situace v našich vyloučených lokalitách.

Pracovníci střediska Horizont (Sociálně aktivizační služba, Diecézní charita ostravsko-opavská)

Foto: web autora

Život kněze uprostřed současného světa

Jako duchovní působí Guy Gilbert už přes 45 let. Je známý jako kněz oblečený v černé kožené bundě a vychovatel problémové mládeže. Knihu *Srdce v ohni* zasvětil svému povolání a úvahám o svém vztahu k církvi, hierarchii, současným problémům církve, o nichž se hodně diskutuje, jako jsou pedofilní skandály, otázky celibátu kněží, věnuje se i možnostem uplatnění žen v kněžské službě, svému vztahu k vývoji moderní společnosti a kněžské osamocenosti. Dělí se s čtenářem o své radosti, přání i zklamání. Rozvíjí reflexe protkané krátkými příběhy ze života, jako tomu bylo i v jeho předchozích knihách.

Dát mu svůj život

Za své povolání ke kněžské službě vděčím myslím tomu, že mě rodiče moc milovali a že jsem obdivoval jejich styl života. Ať už někdo v naší čtvrti onemocněl, nebo došlo k jinému dramatu, vždycky tam byli, pozorní a připravení pomáhat.

Byli jsme chudí, ale měli jsme to největší bohatství – že nás všechny stejně milovali naši rodiče. A to mi dalo touhu milovat. A asi díky tomu mi Bůh zasadil do duše tu bláznivou touhu obětovat mu svůj život. To jsem však pochopil až mnohem později.

Všechno to možná odstartoval zdánlivě nevinný incident dva roky předtím. Operovali mi zanícené slepé střevo a v nemocnici nás večer jedna řeholnice vždycky vedla

k modlitbě. Chtěla, abychom se modlili za to, aby jeden z nás byl povolán ke kněžské službě. Nějak záhadně jsem cítil, že se to týká mě... Ten dojem hned zmizel. A pak o dva roky později se neobyčejně prudce ohlásila ta šílená touha.

Náš kněz mi dovolil, abych dva roky nechodil na náboženství kvůli tomu, jaký neklid jsem dával najevo v kostelní lavici, a tak jsem se neodvážil mu oznámit, že jsem zčistajasna pocítil silné povolání ke službě. A tak mě otec vzal za jiným knězem.

Pak jsem vstoupil do semináře a snil o tom, že ze mě bude venkovský kněz obklopený slepicemi a králíky. Můj otec nezapomněl představenému říct, že se jistě do čtrnácti dnů budu muset vrátit domů. Dnes se při té vzpomínce usmívám.

A přesto to nebylo díky kněžím ze semináře, že jsem vydržel na své cestě. Byli často tvrdí a umanutí, až na výjimky málo zaměřeni na vzdělávání; hodili se snad ke všemu kromě výchovy mládeže. Ve studovně a v lavicích jsem pořád mluvil. A taky jsem vymýšlel spousty věcí,

kteří nebyly mým představeným vždycky po chuti.

Zahradník Joseph mi provedl něco, co se mi nelíbilo, a tak potom našel tři stovky sazenic pórku, které s láskou vysadil, zapíchané do země s kořínky ve vzduchu. Pořád před sebou vidím otce představeného, jak mě probodává očima a žádá mě, abych všechno okamžitě uvedl do původního stavu. A to jsem taky hned udělal. Představený vůbec nemusel pátrat, kdo tu lumpárnu provedl. Měl totiž k dispozici hoto-ovou informační službu a donašeče, kteří slídili. A taky moje renomé! Dost jsem se při tom nadřel a ještě jsem za trest musel obětovat těch pár hodin volna, které jsme měli, a trávit ho nekonečným pochodováním dokola po dvoře s růžencem v rukou a se zákazem mluvení.

Když přijel biskup, bylo to pro mě něco úžasného. Při každé jeho návštěvě semináře se udělovala amnestie, takže jsem zas měl právo mluvit.

Uzavřenost, pořád dokola jedna mše za druhou: slavná, soukromá, zpívaná, neustálé modlitby, každý čtvrtek pěší túry třicet kilometrů, abychom se zbavili pokušení porušit slib čistoty... To všechno vytvářelo náročné klima a zbožnost, která panovala, byla jen relativní. A když jsem měl prázdniny, stejně mě za pootvrzeními okenicemi špehovali oddaní věřící z naší čtvrti, kteří pak dodávali zprávy knězi. „Stýkal jste se s dívkami?“ Tohle obvinění jsem slyšel po každém návratu z prázdnin.

„To byly moje sestry,“ odpovídal jsem stále stejně svým nadřízeným. Jelikož jsem měl sester hned osm, těžko mohli něco namítnout. A při tom to zůstalo.

„Tendence“ církve?

Tak to ve světě chodí: když člověk nedokáže držet krok, bývá odsta-ven. V práci, v médiích, ve filmu, ve sportu, při různých dalších úko-lech, které plní. Zkrátka všude. Co je mladé, nové, výkonné, nezaostává za dobou, vymaže všechno staré.

Církev už má svůj věk... dva tisíce let. Dnes bývá často pova-žována za „překonanou“. Vlastně odjakživa. Oddaně slouží světu a už dva tisíce let musí snášet ne-milosrdné hodnocení těch, kteří žijí podle současných „tendencí“, tedy bez omezení přijímají morálku, kulturu, umění, řeč i styl oblékání své doby. A ještě pokud možno tak, aby měli aspoň čtvrt hodiny náskok před ostatními. Je to boj!

Církev vždycky žije ve své době. Tedy má ji ráda. Řídí se však po-dle jiného kompasu a má jiný po-hled do budoucna. Dokonale si

uvědomuje svět kolem sebe. Inspi-ruje se jinými hodnotami, zasazený-mi na úhelném kameni své víry, již ztělesňuje Kristus. A tady to právě skřípe. Samozřejmě!

Pro církev není člověk výrobním strojem. Jejím ideálem je pomáhat těm nejubožejším. Život se už od sta-dia zárodku musí chránit za každou cenu. Trpící stařec se nemá zabíjet. Věrný pár je příklad hodný následo-vání. Církev odmítá smrt, která posti-huje ty nejslabší, nejméně výkonné, vyvržené, handicapované, vězně.

A navíc má tu drzost, že všude strká nos! Nic lidského neunikne jejímu zájmu. Když cítí, že je lidská bytost ohrožena, hned se do toho začne „plést“.

Pak je označována za „konzer-vativní“, „nemoderní“, „zastaralou“. Zdá se, jako by neměla spojení se světem včerejška, dneška ani zítřka.

Právě tady pro církev, která se staví mimo souboj nejrůznějších

dobových tendencí, kde se pohy-buje většina z nás, existuje velké riziko – že její slovo bude paradox-ně mezi nejmodernějšími a nejvíce prorockými na světě.

Bojuje za přežití lidstva, jeho harmonie a nezlomné důstojnosti. Neustále mluví o kultuře života.

Se svou miliardou křesťanů, která ji neopouští, ať se děje co se děje, je navzdory svým pádům a hanebnostem jako světlo ozařující národy. Maják. Proto je také ide-álním terčem. Radujme se tedy ne z toho, že jsme obětmi nesčetných útoků, ale z toho, že představuje-me neporazitelnou naději v srdci světa.

„Budte jako blázni,“ říkal svatý Pavel.

Právě toto bláznovství nás činí nakonec důvěryhodnými a právě ono přispívá k záchraně světa.

*Vydalo nakladatelství Portál,
2012*

Foto: www.saintmarthealthisore.fr

Kongo očima dobrovolníka

Válkou zmítaná země, násilí, chudoba, nebezpečí, nemo-ci. To jako první vyvstane na mysl každému, kdo zná Demokratickou republiku Kongo jen z médií. „Kongo? To jsou pro mě usměvavé děti, **přívětivost a pohostinnost**, kozy, příroda a ano, chudoba, která ale úsměvy z tváří tamních obyvatel nebere...“ říká dobrovolnice Markéta Lengálová.

Měla jsem to štěstí, že jsem mohla deset měsíců pobývat tam, kam se obyčejný Čech jen tak nedostane. V Demokratické republice Kongo. Od konce září 2011 do července 2012 jsem tam byla po speciálním školení vyslána salesiánskou

Vděčné děti z Konga

organizací Adopce nablízko, abych tam pomáhala v centru pro kluky z ulice.

Sadba předala dar pro děti z ulice

Další dobrovolnice vyslaná salesiánskou organizací Adopce nablízko Alžběta Žáková dorazila ve středu 5. září 2012 do Bakanja centre ve městě Lubumbashi v Demokratické republice Kongo. Bětka, která bude v tamním středisku pomáhat 10 měsíců, s sebou přivezla 1100 dolarů od SADBY, salesiánské asociace Dona Boska, která projekt Adopce nablízko realizuje. Peníze jsou od vás – dárců a budou využity primárně na jídlo pro tamní kluky. Z důvodu finanční krize nedostávali totiž již několik dní kluci ráno najíst. Zbytek peněz bude využit na nejkutnější potřeby. Více informací o SADBE a projektu Adopce nablízko naleznete na www.mladez.sdb.cz, www.adopcenblizko.cz nebo na Facebooku

„Cože, Kongo? To nikdy!“ Takové byly první reakce mých rodičů. Po měsících (a to doslova!) přemlouvání, vysvětlování a hlavně modlení se s tím ale nakonec smířili. A já vyjela vstříc Africe, dobrodružství, divokým klukům z ulice a laxním a stále usměvavým Konžanům.

Zažila jsem tam toho spoustu, chvíle těžké, ale hlavně chvíle veselé a krásné, kdy jsem cítila, že jsem ve správnou chvíli na správném místě. Že tam, uprostřed malých černoušků bez rodičů, bylo moje místo. A že pro ně můžu něco udělat.

Markéta Lengálová, která pomáhala v Bakanja centre v Kongu od září 2010 do července 2011 a která se tam na tyto letní prázdniny jela znovu, napsala v jednom ze svých dopisů: „Můj desetiměsíční pobyt v Kongu byl pro mě velkou zkušeností. Ale to nejdůležitější, co si z něj odnáším je, že TO MÁ SMYSL! Má smysl jezdit do Afriky a učit malé Afričany číst a psát, protože jedině tak je možné něco na neblahém africkém osudu změnit.“

České dobrovolnice, které díky projektu Adopce nablízko jezdí do Bakanja centre v DR Kongo už od roku 2005, mají v tamním

středisku roli mámy/starší sestry. Děti z centra jsou většinou sirotci nebo kluci, kteří byli vyhozeni na ulici či nařčeni z čarodějnictví. Střechu nad hlavou, přístup ke vzdělání a něco do úst v centru mají. To nejdůležitější, co jim chybí, je ale láska. Potřebují někoho, kdo se o ně bude starat, kdo bude pořád s nimi a kdo je bude mít rád.

DR Kongo je pro mě zemí, kde jsou lidi stejní, jako u nás, jsou sice většinou chudší, za to se ale víc smějí, zemí, kde skoro nikdo neumí řídit, kde ale skoro všichni řídí, zemí, kde může volit snad každý, kdo si koupí kartu voliče, zemí, kde buď prší a je teplo nebo neprší a je teplo. Zemí, kde se mi líbí.

Radosti a strasti všech dobrovolníků z jejich dobrovolné služby si můžete přečíst na www.mladez.sdb.cz/cagliari-dopisy nebo na <https://www.facebook.com/adopcenablizko>.

Dobrovolníci v bulharské misii

Již se to stalo téměř tradicí, že na prázdniny přijíždí do Bulharska parta vyškolených dobrovolníků z Čech, aby pomohla s organizací letních táborů v naší salesiánské

Bulharští salesiáni zaveleli na oběd...

misii. Letos zde byli čtyři dobrovolníci, kteří darovali rok svého života Bohu ve službě mladým. K nim se přidalo šest dobrovolníků kteří přijeli na prázdniny. Takže deset pomocníků vytvořilo s námi sedmi salesiány tým, který zorganizoval sedm táborů s různým zaměřením. Některé tábory byly v blízkosti přehrady Koprinka u Kazanlaku a ostatní v blízkých horách zvaných Stará Planina. Přes sto dětí a mladých z celého Bulharska tak mohlo společně s námi prožít nezapomenutelné momenty při objevování

Narnie nebo se vydat za hledáním ztraceného pokladu.

Při organizaci táborů pomáhali i animátoři z Bulharska, kteří byli během roku připravováni na tuto činnost. Součástí našich prázdninových aktivit jsou již třetím rokem i tábory pro romské děti ze Staré Zagory a Kazanlaku. Tyto děti jsou mnohem bujnější, ale také otevření Bohu a upřímní při prohlubování své víry.

Momentálně se ve Staré Zagoře plánuje výstavba kostela se střediskem mládeže, s výhledem na založení soukromé školy především pro Romy. O tom vás ale budeme informovat v dalších číslech salesiánského magazínu.

Za bulharské salesiány vás zdraví Martin Jílek, SDB.

Výherci soutěže

Vítězi soutěže ze Salesiánského magazínu č. 3/2012 se stali: Pavla Redlichová z Prahy, Jana Stará z Havlíčkova Brodu a Jan Severa z Brna.

Výherci obdrželi knihu od manželů Dvořákových „Sto dětí mi říká brácho“. Uvedeným výhercům blahopřejeme.

Jaroslav Vracovský

Hledáme miss Bulharsko...

Na Slovensku se našel originál dopisu Dona Boska

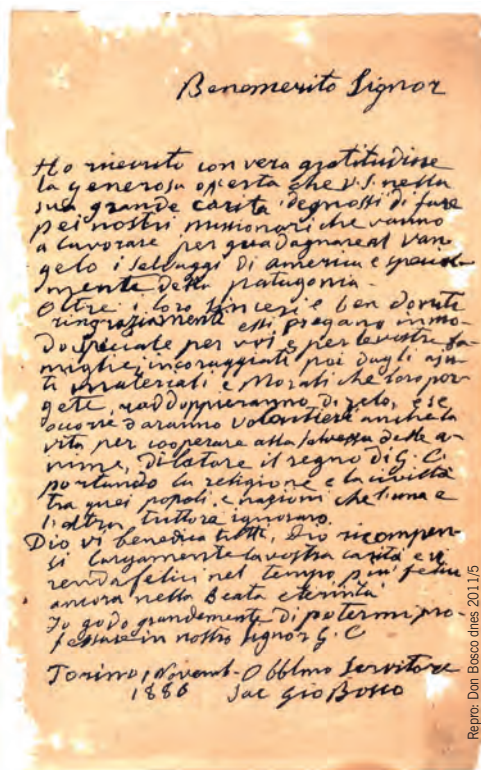
Svatému Janu Boskovi projevováli úctu již za jeho života lidé ze všech sociálních a vzdělanostních vrstev. Jeho pověst přesahovala hranice Itálie a dostala se i na Slovensko.

Dona Boska považovali za světce už za jeho života. Důkazem je i kněz Ján Boll (1860–1934), kaplan v Budměřicích, který jako novokněz dostal od Dona Boska 23. června 1883 vlastnoručně napsaný dopis s přiloženým obrázkem Panny Marie Pomocnice Křesťanů.

Až do loňského roku neměli slovenští salesiáni žádný zadokumentovaný písemný důkaz, že Don Bosco, který bezpochyby patří k vrcholným osobnostem evropských duchovních dějin, byl v kontaktu se Slovenskem. Přelom přišel v únoru loňského roku, kdy se našel originál dopisu z pera samotného Dona Boska z roku 1886. Adresátem byl jistý dobrodinec ze Slovenska. List je soukromého charakteru, je psaný jednoduchým jazykem a odráží pohled na dobu a svět, ve kterých

Don Bosco žil. Dopis ležel několik desítek let zapomenutý. V současnosti list vlastní salesiánský archiv. V dopise Don Bosco děkuje dárce za milodar a zároveň ho informuje, na jaký účel budou finanční prostředky vynaloženy. Z listu doslova vyzařuje duchovní dimenze.

Objevení listu bylo pro mě osobně silnou emotivní zkušeností, protože je živou připomínkou samotného Dona Boska. Byl to takový malý zázrak. Je to první zdokumentovaný list, který nám dokazuje, že Don Bosco byl v písemném styku s věřícími ze Slovenska. S mírnou nadsázkou řečeno jde o list, který je pro celou slovenskou salesiánskou rodinu cenný jako Tutanchamonova hrobka pro archeology.

Repro: Don Bosco dmes 2011/5

K dopisu jen malá poznámka: Don Bosco se nikdy nepodepisoval jako „Don“, ale vždy používal výraz „kněz“. S jistotou tedy můžeme konstatovat, že jde o první originální doklad, který nám dokazuje, že Don Bosco ještě během svého života měl duchovní kontakt s naší vlastí.

Devátý nástupce Dona Boska, současný hlavní představený salesiánů don Pascual Chávez při své poslední návštěvě na Slovensku dostal kopii tohoto listu darem.

Překlad dopisu:

Drahý pane!

S opravdovou vděčností jsem přijal velkodušný milodar, kterým Vaše blahorodí s velkou láskou ráčilo přispět na naše misionáře, kteří jdou pracovat, aby získali pro evangelium divochy Ameriky a zvláště Patagonie. Spolu s jejich upřímnými a jistě zaslouženými projevy vděčnosti se oni za Vás a za Vaše rodiny speciálně modlí a povzbuzení k odvaze touto Vaší hmotnou i duchovní pomocí, kterou jim poskytlujete zdvojnásobí svou horlivost,

a když to bude třeba, rádi obětují i svůj život za spásu duší, při šíření království J. (Ježíše) K. (Krista) tím, že přinášejí náboženství a civilizaci mezi ty kmeny a národy, které doposud nepoznali ani jedno, ani druhé. Bůh ať Vám všem žehná, Bůh ať bohatě odmění Vaši lásku a ať Vás učiní šťastnými v tomto čase a ještě šťastnějšími v Blaženě věčnosti.

Velmi se raduji, že mohu věřit v našeho Pána J. K. Jako Váš nejzávaznější služebník.

Kněz Jan Bosco, Turín, listopad 1886.

Křížovka

Slovenské přísloví					POMŮCKA: SLAK, VAD	ČESKÝ SOCHAŘ	KAZIT	BIBLICKÁ OSOBA	MPZ EGYPTA	1. DÍL TAJENKY	JMÉNO STAŠKA
	OSOBNÍ ZÁJMENO	3. DÍL TAJENKY	SODNÍ PŘISEDÍČ	VITAMIN A BEZDĚKY	ČÁSTI NOHOU KOHOUT (nářečně)						
MASTURBOVAT									SPZ OSTRAVY ZAKULACENÉ		
NEŠTÍPAT								MUŽSKÉ JMÉNO SVATEBNÍ KVĚTINA			
WEBEROVA OPERA							POŽERÁK DVORANA				
	VÝTAŽEK Z BYLIN					ZÁLOŽNÍK BOHATÁ HOSTINA					VÝPRAVNÝ BÁSNÍK
	PRAOTEC										
SVOBODNÝ STATEK					SETINY KORUNY DOSNA						
PREZENT				KRUHY ŽÍLA					IN. KRÁLE ROCKU POCHUTNÁVAT SI		
ZNAČKA KOSMETIKY			KAZ DRB					1 051 (římsky) DALMÁCKÉ MĚSTO			
STAROŘECKÉ MĚSTO						SVLAČEC (nářečně) ZBYTEK (knižně)					
	LOKETNÍ KOST JIŽNÍ OVOCE					ŘÍM. BOH. ÚRODY 2. DÍL TAJENKY				MOHUTNÁ	STARO-GERMÁN
ANTICKÁ HRA V KOSTKY					PŘÍTOK BEROUNKY MÍŠENEC						
OZDOBNÝ UZLÍČEK				VYKONAVATEL ODPLATY HROMADA							
ZNAČKA ABVOLTU			DOLOVAT RUSKÁ ŘEKA						POPĚVEK DRUH TABÁKU		
NEKŘÍČET								JMÉNO NOVAKOVÉ UKAZOVACÍ ZÁJMENO			
RUSKÉ LÁZNĚ						MRAVOUKA					
BÝVALÝ EGYPTSKÝ PREMIÉR						KNIHA ISLÁMU					

Správné řešení z minulého čísla: I dobrému kocourovi někdy myš uteče.
 Vylosování výherci správně vylouštěné křížovky ze Salesiánského magazínu 2012/4: Josef Drahosch, Brno-Maloměřice, Pavel Kovář, Praha 4-Háje, Pavla Dabrowská, Ostrava-Zábřeh, Anna Černá, Brno-Nový Lískovec, Hedvíka Bartošková, Vrbo pod Pradědem, Marie Mazalová, Prostějov, Konrád Kriebel, Bolatice, Marie Hofmanová, Praha 1, Pavla Oklešťková, Olomouc, Stanislav Soukal, Proseč.

Soutěž o ceny: Vylouštěnou tajenku zašlete na adresu redakce (Salesiánský magazín, Kobyliské náměstí 1, 182 00 Praha 8). Ze správných odpovědí bude vylosováno 10 výherců, kteří obdrží věcné ceny. Řešení zasílejte do 10. listopadu 2012.

Portál má nové knihkupectví

Pražské Kobylisy konečně získaly kamenný obchod s knihami. V úterý 4. září zde – v Klapkově ulici číslo 2 – otevřelo své knihkupectví nakladatelství Portál.

Obchod nabízí jak kompletní produkci nakladatelství Portál, tak i tematicky podobné tituly jiných nakladatelů. Zastoupena bude jak literatura odborná a populárně naučná, tak beletrie pro dospělé i děti a v nabídce nebudou chybět ani audioknihy či časopisy z Portálu.

„Možnost postavit knihkupectví v Kobylisích, přímo v sídle naší firmy, pro nás byla velkou příležitostí a výzvou, a to i v době, která prodeji knih příliš nepřeje,“ říká ředitel nakladatelství, salesián Jaroslav Kuchař.

Nový obchod nahradí provizorní prostor, který Portál ve svém sídle využíval k prodeji vlastních knih.

Foto: Petr Ráček

Pásku přestřihli ředitel Portálu Jaroslav Kuchař a provinciál salesiánů Petr Vaculík

Hlavním bodem slavnostního otevření nového knihkupectví byla prezentace a následná autogramiáda knihy novináře Karla Hvíždaly

Knížecí rozhovory, výběr z interview, které vedl s ministrem zahraničí Karle Schwarzenbergerem v letech 1990–2012. Jiří Kučera

Mladočov uvítal Staré páky

Tradičně začátkem září a tradičně v Mladočově u Litomyšle se uskutečnil již 21. slet Starých pák.

Asi 130 „chlapců“ z prázdninových chaloupek, které za minulého režimu organizoval dnes světic biskup pražský Karel Herbst, se každoročně schází proto, že je jim spolu dobře. A každý slet má svůj tradiční průběh – nechybí Kája a dárek pro něj, fotbal, mše svatá a host.

Letos navštívil slet jezuita Jan Rybář, který formou moderovaného rozhovoru prezentoval svoje názory na dění v církvi, v naší zemi a odpovídal na otázky posluchačů. Na mši svaté oslovil přítomné salesián Jaroslav Kopecký ze Sebranic.

A fotbal letos vyhráli Moraváci.

Foto: Pavel Zuchmický

Kája Herbst dostává tričko od Starých pák

EuroClip Don Bosco

Salesiáni z evropských zemí zvou všechny mladé autory k účasti na mezinárodní soutěži ve videotvorbě s názvem EuroClip Don Bosco. Cílem iniciativy je podpořit angažovanost mládeže ve výchově, evangelizaci a předávání pozitivních hodnot dnešní evropské společnosti.

Zúčastnit se mohou skupiny mladých lidí od 14 do 25 let, kteří natočí krátký film o soužití mladých Evropanů, ve smyslu Don Boskova „Buďte dobrými křesťany a poctivými občany“. Soutěžit mohou členové salesiánských kroužků, středisek a klubů, účastníci Mediální školy, spolupracovníci TV Noe i další skupiny přátel salesiánského díla.

Do soutěže je možné přihlásit např. hudební klip, krátký dokument, reportáž, animovaný film, prezentaci fotek, video-metaforu, svědectví, fiktivní příběh nebo jiný žánr podle vlastní fantazie.

K přihlášení do soutěže je potřeba, aby se štáb zapsal pomocí

elektronické přihlášky (najdete ji na mladez.sdb.cz), a to nejpozději do 31. října 2012. Startovné činí 250 Kč za jedno odevzdané video. Hotová videa musí být zaslána do 24. května 2013.

Soutěžní díla budou nejprve vyhodnocena na česko-slovenské úrovni. Přehlídka zúčastněných filmů a vyhlášení vítězů semifinále se uskuteční na konci června 2013 v Ostravě.

Čtyři nejlepší filmy z České republiky a čtyři nejlepší filmy ze Slovenska postoupí do evropského

kola soutěže, které vyvrcholí závěrečným festivalem 31. 10.–3. 11. 2013 v Mnichově. Na tomto festivalu se zástupci všech zemí zúčastní přehlídky vybraných filmů, budou o nich diskutovat a vyberou vítěze. Všechny zúčastněné filmy evropského kola budou vydány na společném DVD jako výchovný materiál pro pracovníky evropských salesiánských středisek.

Informace k pravidlům a organizaci soutěže vám podá Anežka Hesová, anezka.hesova@brno.sdb.cz.

Anežka Hesová

Nová provinciálka slovenských FMA

Bratislava – Slovenské salesiánky mají od 4. srpna novou představou. Stala se jí sestra Jana Kurkinová, která vystřídala ve funkci Ivetu Sojkovou. Ta vedla slovenské FMA od roku 2006.

Jmenovací dekret přečetla sestra Carla Castellino, delegátka hlavní představené.

Obřad uvedení nové provinciálky do funkce se konal v rámci slavnosti skládání prvních slibů sr. Evy Šátkové a Paulíny Mäsiarové.

Jana Kurkinová dosud působila jako provinciální ekonomka a představená komunity v Bratislavě.

Salesiáni a islám

Řím – V muslimském světě pracuje až třicet salesiánských provincií. A počet muslimů se rychle zvyšuje v Evropě i v rodné zemi Dona Boska. Zástupci salesiánů a salesiánek, kteří pracují v těchto zemích se začátkem srpna sešli v Římě a diskutovali o další práci v tomto prostředí.

A že je o práci v tomto prostředí třeba poctivě přemýšlet dokazují statistiky: V roce 2010 bylo ve světě 1,6 miliardy muslimů. Roční růst jejich populace je 1,5 %. Předpokládá se, že v roce 2030 bude žít v Asii a Pacifiku 60 % muslimů.

ANS

Mladí vyrůstají v hodnotové prázdnotě

Řím – Identita Evropy je velice chatrná. Není schopna bránit sebe samu, protože se vzdává křesťanských hodnot, tvrdí Aldo Giordano, pozorovatel Apoštolského stolce při Radě Evropy. Všimá si zejména mládeže, kterou tvoří děti generace, jež se rozešla s tradičními hodnotami. Mladí lidé vyrůstají v hodnotové prázdnotě, nemají už vztah k tomu, co formovalo evropskou identitu a nebudou umět vést dialog s jinými kulturami.

RV

Vše nejlepší k narozeninám

Salesiánům, kteří se v září a v říjnu oslavili kulaté narozeniny (nebo se slavit chystají), vyprošujeme hojnost Božího požehnání, darů Ducha Svatého a vytrvalost při působení v duchu Dona Boska. Blahopřejeme samozřejmě i těm, kteří nejsou v našem stručném přehledu uvedeni.

Třiasedmdesáté narozeniny oslavil

15. září **P. Karel Jašek**, 21. září se 67 let dožil **P. Václav Hurník**. Dva dny nato, den po své slavnostní primiční mše svaté, oslavil 32. narozeniny **P. Václav Jiráček**. 26. září poděkoval za 87 let života **P. Miroslav Macháček** a 30. září oslavil padesátiny **P. Oldřich Macík**.

Padesátiny oslavil 12. října bývalý provinciál **P. František Blaha**. 13. října oslavil pětáctýřicáté narozeniny **P. Pavel Tichý** a 14. října se 75 let dožil **P. Václav Altrichter**.

Foto: Pavel Zuchnický

P. Oldřich Macík

Foto: archiv S. M.

P. Václav Altrichter

Foto: Jiří Kučera

P. František Blaha (uprostřed)

Foto: archiv S. M.

P. Václav Hurník

Foto: archiv S. M.

P. Václav Jiráček

CENTRUM DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ VOŠ JABOK

NABÍDKA KURZŮ PODZIM/ZIMA 2012

Kurzy jsou určeny sociálním pracovníkům, pastoračním pracovníkům, učitelům, vychovatelům a všem, kteří si chtějí rozšířit a doplnit vzdělání. Vybrané kurzy jsou akreditovány MPSV ČR a MŠMT ČR.

ŘÍJEN 2012

- 8. a 15. 10. **Komunikace s nemotivovaným klientem** (2 x 10 hodin)
- 12. 10. **Reminiscence - využití vzpomínek při práci se seniory** (7 hodin)
- 25. - 26. 10. **Metody psychohygieny pro seberozvoj i pro praxi** (8 + 7 hodin)

LISTOPAD 2012

- 2. 11. **Dluhová problematika v praxi sociálního pracovníka** (8 hodin)
- 8. - 9. 11. **Práce s vinou, odpuštěním a smířením** (2 x 6 hodin)
- 15. a 22. 11. **Specifika sociálně právní ochrany dětí pro pedagogické pracovníky** (6 + 6 h)
- 16. 11. **Metody práce s Biblií** (6 hodin)
- 23. 11. **Validace : specifika práce s dezorientovanými staršími lidmi** (6 hodin)
- 30. 11. **Biospiritualita - autoterapie tělesného prožívání pocitů** (7 hodin)
- 30. 11. **Možnosti komunikace ve skupině prostřednictvím hudby, pohybu a výtvarné činnosti** (8 hodin)

PROSINEC 2012

- 7. 12. **Rodinné právo pro sociální pracovníky** (6 hodin)
- 12. 12. **Vztah práva a etiky v každodenní praxi** (8 hodin)
- 14. 12. **Sociální zabezpečení v kontextu sociální práce s rodinou** (6 hodin)

Podrobné informace o kurzech včetně přihlášky a nabídky dalších kurzů najdete na www.jabok.cz v sekci „Centrum dalšího vzdělávání“.

KONTAKT: RNDr. Mgr. Ivana Čihánková:- tel. 603 330 793 - cdv@jabok.cz

Svěcení a primiční mše svatá Václava Jiráčka

V brněnském kostele Panny Marie Pomocnice byl sobotu 15. září 2012 vysvěcen na kněze salesián Václav Jiráček. Slavnostní mši svatou sledoval kostel zcela zaplněný salesiány, spolupracovníky a přáteli.

salesiáni dona boska

Světitelem byl biskup Kája Herbst

Součástí obřadu je i prostrace

Václav přijímá kněžské roucho

Václav s maminkou

Primici sloužil Václav v neděli 23. září v Nových Hradech...

a jak je u salesiánů zvykem: bylo veselo...

NEPRODEJNÉ

Bankovní spojení: 168 44 021/0100, variabilní symbol 62